

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Felterjesztés

a városi erdőtisztek fizetésének és szolgálati viszonyainak rendezése ügyében.

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Nagyméltóságod hivatali elődjének m. é. 166.000 sz. rendelete, valamint Nagyméltóságodnak ezzel kapcsolatosan a városok állami segélyezésére vonatkozólag kiadott újabb rendelete a városok szolgálatában álló erdőtiszteket nem sorozza a közigazgatási tisztviselők sorába s ekként kizárja abból a fizetésemelésből, amelyben tisztvársaik részesülnek. Nincsen ugyan kizárva, hogy a városok egyéb jövedelmükből erdőtisztjeik javadalmazását is egy színvonalra ne emeljék a többi tisztviselőkével, egyes ily példák elő is fordulhatnak, legtöbb helyen ellenben már is előállott az a helyzet, hogy a városi erdőtisztek eddig paritásos helyzete a többi tisztviselővel szemben megszűnt vagy eddig is mostoha helyzetük viszonylag még kedvezőtlenebb lett.

Nem ismerjük azokat az okokat, amelyek Nagyméltóságodat ily értelemben való állásfoglalásra birták, ámde kötelességünknek tartjuk, hogy az ellen nem csupán az érdekelt erdőtisztek szempontjából, hanem városaink erdőgazdaságának érdekében is felszólaljunk, mély tisztelettel figyelmeibe ajánlva Nagyméltóságodnak alábbi érvelésünket.

Az erdők városaink vagyonának jelentékeny részét alkotják, amely részben az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján állami kezelésben áll, nagyobb részt azonban ma még a városok saját erdőtisztjei által kezeltetik. Saját erdőtisztet tartó város tudomásunk szerint 37 van, melyek közül 33-ra vonatkozólag a mély tisztelettel csatolt táblázatban foglalt adatokat gyűjtöttük össze, amelyekből kitűnik, hogy oly jelentékeny erdőterület van városaink birtokában, amelynek gondos kezelése és jó karban tartása nemcsak városi, hanem országos érdek, s amelynek jövedelme igen lényeges szerepet játszik városaink költségvetésében, mely nélkül a pótdók terhe még sokkal sulyosabban nyomná a lakosság vállait. Némely hegyvidéki város existenciája éppenséggel az erdőbirtok jövedelmén alapszik. A kimutatásunkban szereplő 33 város együttesen 313.835 kat. hold erdővel bir, mely területnek átlagos évi jövedelme az utóbbi

években 3,026.675 K volt. Az erdő jövedelme a városok egész soránál az összjövedelemnek 20—40, sőt 60—70⁰/₀-át is kiteszi. Ennek a jelentékeny, tőkeértékben 100 millió koronát meghaladó vagyonnak kezelése és gondozása minden bizonynyal közigazgatási feladat.

Város	Erdészeti kezelés alatt levő terület kat. hold	Ennek évi tisztá jövedelme korona	Az erdőbirtok tisztá jövedelme a város rendes összjöve- delmének hány százaléka?
Bazin	2.072	10.000	14 ⁰ / ₀
Besztercebánya	12.759	127.600	24 ⁰ / ₀
Brassó	46.393	195.362	10 ⁰ / ₀
Breznóbánya	14.293	147.206	58 ⁰ / ₀
Debreczen	24.342	263.677	8 ⁰ / ₀
Dobsina	9.893	125.000	70 ⁰ / ₀
Esztergom	2.808	19.564	30 ⁰ / ₀
Gölniczbánya	7.734	68.000	28 ⁰ / ₀
Gyöngyös	3.400	10.000	5 ⁰ / ₀
Igló	13.100	412.000	60 ⁰ / ₀
Kassa	30.242	183.319	6 ⁰ / ₀
Késmárk	3.760	18.090	7 ⁰ / ₀
Kolozsvár	5.161	24.103	1 ⁰ / ₀
Korpona	8.002	55.447	55 ⁰ / ₀
Lőcse	10.219	190.230	45 ⁰ / ₀
Körmöczbánya	17.469	206.916	35 ⁰ / ₀
Modor	4.267	60.000	67 ⁰ / ₀
Munkács	5.699	14.682	4 ⁰ / ₀
Nagybánya	17.218	92.184	9 ⁰ / ₀
Nagykanizsa	3.187	31.067	3 ⁰ / ₀
Nagykőrös	7.216	106.660	20 ⁰ / ₀
Nagyszeben	3.138	13.046	1 ⁰ / ₀
Pozsony	4.975	50.885	4 ⁰ / ₀
Rimaszombat	2.900	16.000	8 ⁰ / ₀
Rozsnyó	2.475	21.400	12 ⁰ / ₀
Segesvár	6.220	52.435	27 ⁰ / ₀
Selmeczbánya	9.504	80.000	22 ⁰ / ₀
Sopron	10.000	125.000	12 ⁰ / ₀
Szakolcza	2.802	52.365	16 ⁰ / ₀
Szászváros	7.450	44.263	20 ⁰ / ₀
Szatmár	10.196	170.000	13 ⁰ / ₀
Szentgyörgy	2.316	27.310	27 ⁰ / ₀
Zólyom	2.625	12.864	8 ⁰ / ₀
Összesen	313.835	3,026.675	—

Ha a városi erdőkkel azonos jogi természetű községi erdők, de sok város erdeje is (Szabadka, Szeged stb.) az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján állami kezelésbe vétetett, tehát az állami közigazgatás tárgyai lettek, akkor a városok saját kezelésében maradt erdők ügyeinek intézése kétségtelenül a városi közigazgatás egyik ténye, az erdőtisztek pedig közigazgatási tisztviselők.

Nem szükséges Nagyméltóságod bölcs figyelmét külön felhívunk arra a közvetlen és közvetett nagy közgazdasági haszonra, amelyet az ország erdőségei hajtanak, és azokra a különféle jóléti hatásokra, amelyeket gyakorolnak. Ezek helyes felismerésén alapszik a földmivelésügyi kormány abbéli évtizedes törekvése, hogy erdeinket a lehetőségig konzerválja és azoknak szakavatott erdőtisztek útján való gondos kezelését biztosítsa, amely törekvéseiben az 1879. évi XXXI. és az 1898. évi XIX. törvénycikkekre támaszkodik.

Kénytelenek vagyunk ellenben rámutatni arra, hogy amennyiben a városi erdőtisztek tényleg kizáratnának a közigazgatási tisztviselők sorából és ezzel a fizetésrendezés jótéteményétől megfosztatnának, ez a körülmény teljesen ellentétes hatású volna azzal az erdőgazdasági politikával, amelyet e téren a földmivelésügyi kormány követett, s amely erdőtörvényeink intenciójának megfelel.

Az a főiskolai képzettséggel bíró városi erdőtiszt, aki amint alább kifejteni alkalmunk lesz, sok egyéb tekintetben is rendkívül mostoha szolgálati viszonyokkal kénytelen megküzdeni, amidőn azt tapasztalja, hogy működése elismerésben és méltánylásban még annyira sem részesül, hogy amidőn a városi tisztviselők javadalmazásának általános javításáról van szó, és abban sokkal alacsonyabb minősítéssel bíró, sőt minősítéshez egyáltalában nem kötött állásokat betöltő tisztviselők is részt kapnak, abban ő is részesüljön, bizonyára elcsüggedten és kedvtelenül fogja hivatását teljesíteni, ami semmiképen sem áll a városok érdekében.

Nincs hivatás, amelyben annyi függne a tisztviselő ügybuzgóságától, törekvésétől, mint az erdészeti; különösen érvényes ez a városi szolgálatban, ahol az erdőtiszt többnyire egészen önmagára utaltan és szakértő ellenőrzés nélkül működik s azzal sem kecsegtetheti magát, hogy idővel rangban és fizetésben előlép, mint az állami szolgálatban vagy nagyobb uradalmaknál. Teljesen a városi

erdőgazdaságok érdekei ellenére van tehát, hogy a városi erdő-tisztek a közigazgatási tisztviselők sorából kizártan, anyagi és erkölcsi tekintetben hátrányt szenvednek, mert maga a gazdaság fogja ennek kárát látni. Az anyagi káron kívül nem csekély jelentőséggel bír e kérdés erkölcsi oldala is; az erdőtisztnek a közigazgatási tisztviselők sorából való kirekesztése e főiskolai képzettségű tisztikarra az alárendeltség bélyegét nyomja és tetemesen súlyosbítja helyzetét a város polgárságával szemben, amely vajmi gyakran kívánja önző érdekeit a városi erdőgazdaság rovására kielégíteni s amelynek soraiból kerülnek ki nem egy helyen az erdőkárosítók is, melyekkel szemben eljárni az erdőtiszt törvényből folyó kötelessége.

Ez a kettős — anyagi és erkölcsi — hátrány, ha nem is vezet talán oda, hogy a hosszabb idő óta városi szolgálatban álló erdő-tisztek szerény állásaikat otthagyják, de mindenesetre fokozni fogja azokat a nehézségeket, amelyek új erdőtiszték és gyakor-nokok alkalmazásánál már ma is fennállanak és végeredményében arra fogja kényszeríteni a városok egy részét, hogy erdejüket állami kezelésbe adják. Teljes elismeréssel vagyunk az erdők állami kezelésének egyes városok erdeiben már eddig is elért eredmények iránt és a kisebb, önállóan célszerűen nem adminisztrálható erdőbirtokosoknál az állami kezelést feltétlenül szükségesnek tartjuk.

Viszont azonban arra, hogy oly erdőbirtokok, amelyek önálló kezelésre alkalmasak s eddig általában ilyenekként megfelelően is kezeltettek, ily uton akaratlanul is mintegy az állami kezelés felé tereltessenek, erre okot nem látunk.

Ugy a városi erdőtiszték, mint városaink és általában erdészeti közigazgatásunk érdekében ezek alapján azzal a tiszteletteljes kérelemmel járulunk Nagyméltóságod elé, hogy *a városi erdő-tiszteket a közigazgatási tisztviselők közé sorozni és fizetésüknek a városok állami segélyezésére fordított összeg terhére leendő szabályozását megengedni méltóztassék.*

Ami az erdőtiszték fizetésének megállapítandó minimális összegét illeti, erre nézve azt a tiszteletteljes javaslatot tesszük, hogy a rendezett tanácsú város vezető erdőtisztje, a IX. fizetési osztályon kezdve, megfelelő korpótlékok útján bizonyos számú szolgálati év után elérje a VIII. fizetési osztályt és ebben is annak I. fokozatáig

haladjon (4400 K). A törvényhatósági joggal felruházott városokban ugyanez történnék a VII. fizetési osztály első fokozatáig (6000 K), épségben tartva a többi járandóságot (lakás, föld, fa, lótartás stb.). Az alárendelt erdőtiszték megfelelően alacsonyabb fizetési osztályba volnának sorozva, de a szolgálati évekkkel szintén emelkedő járandóságokkal.

Mindez kifejezetten minimum volna, amely nem zárná ki pl. azt, hogy oly rendezett tanácsu városban, amely nagy és jövedelmező erdőbirtokkal bir és egyébként is a törvényes minimumnál jobban fizeti tisztviselőit, a vezető erdőtiszték is megfelelően nagyobb javadalmazásban ne részesüljenek.

A városi erdőtiszték szolgálati és jogviszonyai azonban nem csupán a javadalmazás terén, hanem több más tekintetben is rendezetlenek, ami mindmegannyi akadály annak, hogy szaktudásukat az egész vonalon valóban gyümölcsözőleg érvényesíthessék szolgálatadójuk érdekében. Megragadjuk az alkalmat, hogy az ügy érdekéből fakadó ezeket a további jogos kívánalmakat is feltárjuk Nagyméltóságod előtt, kérve, hogy azokat akkor, amikor a városok ügyeinek újabb törvényhozási rendezése sorra kerül, figyelembe venni méltóztassék.

Ugy a rendezett tanácsu, mint a törvényhatósági joggal felruházott városokban az erdőtiszt az 1886. évi XXI. és XXII. t.-cz. értelmében nem tagja a tanácsnak, tehát nincsen módjában, hacsak külön meghívót nem kap, hogy a városi erdőgazdaságra vonatkozó javaslatait maga adja elő, azokat a tanácsban képviselje és szükség esetén megvédelmezze. Műszaki vagy gazdasági javaslatait tehát többnyire teljesen szakavatatlan tisztviselő adja elő, ami éppenséggel nem korszerű és nem áll az ügy érdekében. Itt-ott, főként magas intelligenciájú lakossággal bíró városokban módot is kerestek már ezen anomália megszüntetésére.

Hasonlóan ferde és lealázó az erdőtiszték helyzete a törvényhatósági joggal felruházott városok közgyűlésein. Tartoznak ugyan ott megjeleneni, a hozzájuk intézett kérdésekre felelni, de előadókként hivatalból nem szerepelnek és a szavazás idejére a közgyűlés terméből távozniok kell. Az erdőgazdaság érdekeivel ellentétes álláspontot elfoglaló tisztviselők és képviselőtestületi tagok gyakran kiaknázzák az erdőtisztéknek ezt a mostoha, alárendelt helyzetét,

amelyet némely helyen még súlyosabbá tesz az a körülmény, hogy a főiskolai képzettségű erdőtiszt a gazdasági tanácsnoknak van alárendelve, amelytől a törvény semmiféle minősítést sem kíván.

Szükségesnek tartjuk tehát, hogy a városi vezető erdőtisztek úgy a rendezett tanácsu, mint a törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanácsnak és közgyűlésnek teljes jogu tagjai legyenek és erdészeti ügyekben előadókként szerepeljenek.

Végül mint oly körülményt, amely a városi erdőtisztek működését lényegesen bénítja és arra vezet, hogy a városi erdőtiszt állások kevéssé legyenek keresettek, felemlítjük az 1886. évi XXII. t.-cz. 63. §-ának azt a rendelkezését, hogy a városi (községi) erdőtiszt 6 évről 6 évre új választás alá kerül. Ez a rendelkezés nagyon bizonytalanná teszi sok városi erdőtiszt állását és gyakori személycserének okozója, amely sem a városoknak, sem az illető tisztviselőknek érdekében nem áll.

Az állását elfoglaló erdőtisztnek hosszabb időre van szüksége, amíg a gondozására bízott erdőbirtokot a kellő részletességgel megismeri, a gazdálkodást befolyásoló általános és helyi viszonyok felől tájékozást szerez és ezek alapján működésének irányára nézve megállapodásra juthat. Mielőtt azonban jószándékait, tudását az erdő és tulajdonosa javára érvényesíthette volna, végéhez közeledik a hat évi ciklus és vajmi gyakran más foglalja el helyét, aki újból kezdheti a tapasztalatok gyűjtését és a helyi viszonyok tanulmányozását.

Ilyképen bizonyos ingadozás észlelhető sok városi erdőbirtok gazdaságának vitelében, amely a városra anyagi tekintetben hátróztan káros. De káros közszempontból az a felette függő helyzet is, amelyben az ilyen hat évre választott erdőtiszt a város polgáraival szemben van. Állása bizonytalanságának tudatában vajjon felléphet-e a nem egyszer erdőt károsító polgársággal s nevezetesen annak befolyásosabb elemeivel szemben? Ha megteszi, biztosra veheti, hogy a hat év leteltével nem választják meg újra. Szemet kell hunyni tehát sok oly dolog előtt, amely az erdőbirtokos város kárával jár.

Felette ferde helyzete van az ily időlegesen választott erdőtisztnek saját alárendelt erdőőreivel szemben. Visszás, a fegyelmet lazító körülmény, hogy a városi erdőőrök, akik életfogytiglan alkal-

maztatnak, tudatában vannak, hogy felebvalójuk mily függő helyzetben van és néhány év multán esetleg saját hibáján kívül is kénytelen állását elhagyni.

Felismerte ezt a visszas és káros helyzetet már több város és oly módon igyekezett a törvény rendelkezéseit megkerülni, hogy az erdőtisztai személyzetet a „kezelő és segédszemélyzet“ kategóriájába sorozta, hogy életfogytiglan legyen alkalmazható. Ez azonban főiskolai képzettségű erdőtisztekre nézve sérelmes okadatolás, amely éppenséggel nem alkalmas arra, hogy állásuk tekintélyét és szakvéleményeik súlyát emelje.

Ez a kérdés tehát szintén törvényes szabályozást igényel, miért is mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a vonatkozó törvények revíziójánál *gondoskodni méltóztassék, hogy az összes városi erdőtisztek életfogytiglan választassanak.*

Amidőn fenti kérelmeinket Nagyméltóságod bölcshelyre figyelmébe a legmelegebben ajánljuk, tesszük ezt azzal a tudattal, hogy kérelmeink teljesítése elsősorban városaink javát szolgálná, melyeknek nagykiterjedésű és nagyértékű erdőbirtokán a leggondosabb gazdaság üzését elősegíteni országos érdek.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilváníását.

Budapest, 1910 június hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

FAKERESKEDELEM.

A magyar tölgyfakivitel hanyatlása a földmivelésügyi és kereskedelmi minisztérium figyelmét is felkeltette és az említett két minisztérium a tölgyfakivitel hanyatlásának okait tanulmány tárgyává tette. A külföldről beérkezett jelentések szerint a kivitel hanyatlása főleg a magas árakra és a rossz méretezésre vezethető vissza. A Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete a minisztériumhoz intézett beadványában erre vonatkozólag válaszképpen kifejti, hogy a felsorolt okok nem állanak fenn,